

Map iaith – Blwyddyn 7

Dyma rai enghreifftiau o'r prif batrymau iaith sydd i'w gweld yn rhifynnau 1-6.

Amser presennol y ferf

Rhifyn 1	Rhifyn 2	Rhifyn 3	Rhifyn 4	Rhifyn 5	Rhifyn 6
<p>Dw i Mae e/o / hi Rydyn ni Rydych chi Maen nhw</p> <p><i>Y negyddol:</i> Dw i ddim Ydych chi'n ...? Wyt ti'n ...?</p>	<p><i>Ail-ddefnyddio'r un ffurfiau + nodi'r gwahaniaeth rhwng ti a chi</i></p> <p>Y negyddol: Dydy ... ddim yn iach iawn. Beth dydych chi ddim yn hoffi?</p>	<p><i>Amser presennol y ferf Ail-ddefnyddio'r un ffurfiau, e.e.</i></p> <p>Dw i'n cysgu'n dda. Rydych chi'n mynd i ddarllen am ... Mae Alex yn ... Maen nhw'n cerdded. Y negyddol: Dw i ddim yn meddwl. Dw i ddim yn gwybod. Dw i ddim yn gallu cysgu. Dydy'r bwyd ddim yn flasus.</p>	<p><i>Ail-ddefnyddio'r un ffurfiau, e.e.</i></p> <p>Dw i'n mwynhau mynd ... Mae Siân yn gweithio Rydyn ni'n aros mewn gwesty. Maen nhw'n heini iawn ac ati</p>	<p><i>Ail-ddefnyddio'r un ffurfiau, e.e.</i></p> <p>Dw i'n cael amser da yma. Rydyn ni'n aros mewn carafán. Rydych chi'n mynd i edrych yn ôl. Maen nhw'n bobl hyfryd. Dw i ddim yn hoffi bara brown. Beth dydy Joe ddim yn dweud?</p>	

Map iaith – Blwyddyn 7

Amser gorffennol y ferf

Rhifyn 1	Rhifyn 2	Rhifyn 3	Rhifyn 4	Rhifyn 5	Rhifyn 6
<p>Es i ... Gwelais i ... Dechreuodd ...</p>		<p><i>Clywais i ... Rhedais i adre ... Gwelais i ...</i></p> <p><i>Gwelodd pobl eraill ... Dyweddodd ...</i></p>	<p><i>Es i i Borthcawl Gorweddodd ...</i></p>	<p><i>Dyma brif ffocws y rhifyn, yn ogystal â'r amherffraith, felly mae llawer iawn o enghreifftiau o</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -ais -aist -odd -on -och -on <p>Hefyd, gweler Geiriau cwestiwn isod.</p>	

Map iaith – Blwyddyn 7

Amser amherffaith y ferf

Rhifyn 1	Rhifyn 2	Rhifyn 3	Rhifyn 4	Rhifyn 5	Rhifyn 6
<p>Roedd e'n/ o'n wych. Roedd ... yn chwarae yn ...</p>	<p>Pwy oedd yr artist? Ble (r)oedd e'n byw?</p>	<p>Roeddwn i'n gallu clywed sŵn traed.</p>	<p>Roeddwn i yn y gwely. Roeddwn i'n teimlo embaras. Roedd Dad yn gwisgo ... Roedd y caethweision yn drist. Roedd 2014 yn flwyddyn arbennig.</p>	<p><i>Cyflwynir llawer o ffurfiau'r amherffaith, drwyddi draw, e.e.</i> roeddwn i'n meddwl roedd y gig yn anhygoel roedden ni'n ... roedden nhw'n coginio yma doedd dim trowsus yn y siop doedd Liam ddim yno doeddwn i ddim yn y gêm ddydd Sadwrn</p>	

Map iaith – Blwyddyn 7

Amser perffaith y ferf

Rhifyn 1	Rhifyn 2	Rhifyn 3	Rhifyn 4	Rhifyn 5	Rhifyn 6
	Mae'r artist wedi copïo ... Beth mae'r artist wedi defnyddio?	Dydy'r esgidiau ddim wedi cau.	Mae hi wedi blino.	Rydyn ni wedi gweld soser yn hedfan yn yr awyr.	

Map iaith – Blwyddyn 7

Amser dyfodol y ferf

Rhifyn 1	Rhifyn 2	Rhifyn 3	Rhifyn 4	Rhifyn 5	Rhifyn 6
			Bydd grŵp o bobl yn mynd i fyw yno (ar blaned Mawrth). Yn y llong ofod, bydd ... Bydd hi'n bosib ...	Bydd hi'n help mawr i mi. Byddwch chi'n cael ...	

Map iaith – Blwyddyn 7

Hoffwn i ... / Hoffet ti ...? / Hoffech chi ...?

Rhifyn 1	Rhifyn 2	Rhifyn 3	Rhifyn 4	Rhifyn 5	Rhifyn 6
			Ble hoffet ti fynd? Ble hoffech chi fynd? Hoffwn i fynd i ... achos ... Beth hoffet ti wneud? Beth hoffech chi wneud? Hoffwn i bysgota. Hoffwn i fwyta.	Hoffwn i deithio'r byd; hoffwn i berfformio; hoffwn i ysgrifennu caneuon.	

Map iaith – Blwyddyn 7

Cwestiynau

Rhifyn 1	Rhifyn 2	Rhifyn 3	Rhifyn 4	Rhifyn 5	Rhifyn 6
<p>Ffuriau cwestiwn Wyt ti'n ...? Ydych chi'n ...? Ydw. / Nac ydw. Beth ydych chi'n ...?</p>	<p><i>Ail-ddefnyddio'r un ffurfiau mewn cyd-destunau newydd</i></p>	<p><i>Ail-ddefnyddio'r un ffurfiau mewn cyd-destunau newydd</i></p>	<p><i>Ail-ddefnyddio'r un ffurfiau mewn cyd-destunau newydd</i></p>	<p><i>Ail-ddefnyddio'r un ffurfiau mewn cyd-destunau newydd. Hefyd:</i> <i>Est ti i ...?</i> <i>Do.</i> <i>Berfformiaist ti ...?</i></p>	
<p>Geiriau cwestiwn Pwy ...? Ble ...? Beth ...? Pryd ...? Pam ...? Pa? Sawl? Faint? Oes? Ydy'r?</p>	<p><i>Ail-ddefnyddio'r un geiriau mewn cyd-destunau newydd, e.e.</i> Pwy ydy'r ferch? Pwy oedd yr artist? Ble (r)oedd e'n byw? Faint mae'r llun yn costio? Pa liw ydy'r ...? Pa liwiau sy yn y llun?</p>	<p><i>Ail-ddefnyddio'r un geiriau mewn cyd-destunau newydd, e.e.</i> Beth ydy'ch gwaith chi? Sut ydych chi'n paratoi? Beth ydy'ch tips chi?</p> <p>Faint o fechgyn sy'n bwyta ...? Sawl merch sy'n bwyta ...? Pwy sy'n ennill?</p>	<p><i>Ail-ddefnyddio'r un geiriau mewn cyd-destunau newydd, e.e.</i> Pam ydyn ni'n cael parti? Beth ydy thema'r parti? Ble ydyn ni'n cael y parti? Pryd ydyn ni'n cael y parti? Beth ydyn ni'n mynd i fwyta / yfed / wneud? Am faint o'r gloch? Beth am fynd i ...? Faint ydy'r gost?</p>	<p><i>Ail-ddefnyddio'r un ffurfiau mewn cyd-destunau newydd.</i> <i>Hefyd:</i> Beth wnest ti yn y parti? Beth fwytaist ti? Beth yfaist ti? Pryd dechreuaist ti ...? Beth wnest ti? Beth glywaist ti? Beth ganaist ti? Ar ba dîm est ti?</p>	

Map iaith – Blwyddyn 7

Iaith berswadiol

Rhifyn 1	Rhifyn 2	Rhifyn 3	Rhifyn 4	Rhifyn 5	Rhifyn 6
<p>Gorchmynion, e.e. Dewch i ... Dewch i gael hwyl. Dewch i fwynhau. Beth am ...?</p> <p>Defnyddio ansoddeiriau ca- darnhaol</p>			<p><i>Beth am ddod i ...?</i> <i>Mae'n hwyl!</i> <i>Mae'n wych.</i> <i>Dewch gyda ni.</i></p>		

Map iaith – Blwyddyn 7

Yr amser

Rhifyn 1	Rhifyn 2	Rhifyn 3	Rhifyn 4	Rhifyn 5	Rhifyn 6
<p>Dydd Llun Nos Lun Bob dydd Llun Bob nos Lun Bob penwythnos Bob wythnos Bob mis Ar ddydd Sadwrn Ar nos lau</p>	<p><i>Dyddiadau, e.e.</i> un wyth saith chwech (1876) Dwy fil un deg pedwar (2014)</p>	<p><i>Amser ar y cloc, e.e.</i> Mae hi'n saith o'r gloch. amser maith yn ôl</p>	<p><i>Amser ar y cloc, e.e.</i> Mae hi'n chwarter i un. am un o'r gloch amser cinio amser maith yn ôl <i>dyddiad ac amser</i> drwy'r bore pump o'r gloch y bore un o'r gloch y prynhawn deg o'r gloch yr hwyr 500 o flynyddoedd yn ôl ...</p>	<p>Ymadroddion yn y gorffennol, e.e. nei-thiwr, y penwythnos diwetha ac ati Pa flwyddyn? un naw chwech naw mil naw chwech chwech (1966) Dwy fil a chwech (2006) Dwy fil un deg pump (2015) Cyrhaeddodd ... am (ganol dydd); gada-wodd (...) am saith o'r gloch y bore. Faint o amser deithi-odd ...? Dyddiadau ar 28 Mai ar 28 Gorffennaf</p>	

Map iaith – Blwyddyn 7

Gorchmynion

Rhifyn 1	Rhifyn 2	Rhifyn 3	Rhifyn 4	Rhifyn 5	Rhifyn 6
Darllenwch. Ysgrifennwch. Gwrandewch. Ticiwch. Cliciwch. Gofynnwch. Dewch. Siaradwch. Darllenwch. Gwnewch. Cofiwch. Gwyliwch.	Labelwch. Llusgwch. Bwytwch. Chwiliwch. Disgrifiwch. Cynlluniwch. Ewch.	Coda ... Gwisga ... Bwyta ... Yfa ... Codwch ... Gwisgwch ... Bwytwch ... Yfwch ... Ewch i weld y penna- eth. Caewch bob ffenest. Gwrandewch ar ...	Mwynhewch ... Dewiswch ... Trefnwch ... Cofiwch ... Atebwch ... Gwnewch ... Eglurwch ... Helpwch ...	Argraffwch ... Cymharwch ... Cofiwch ... Tanlinellwch ... Rhestrwch ... Defnyddiwch ... Soniwch am ...	

Map iaith – Blwyddyn 7

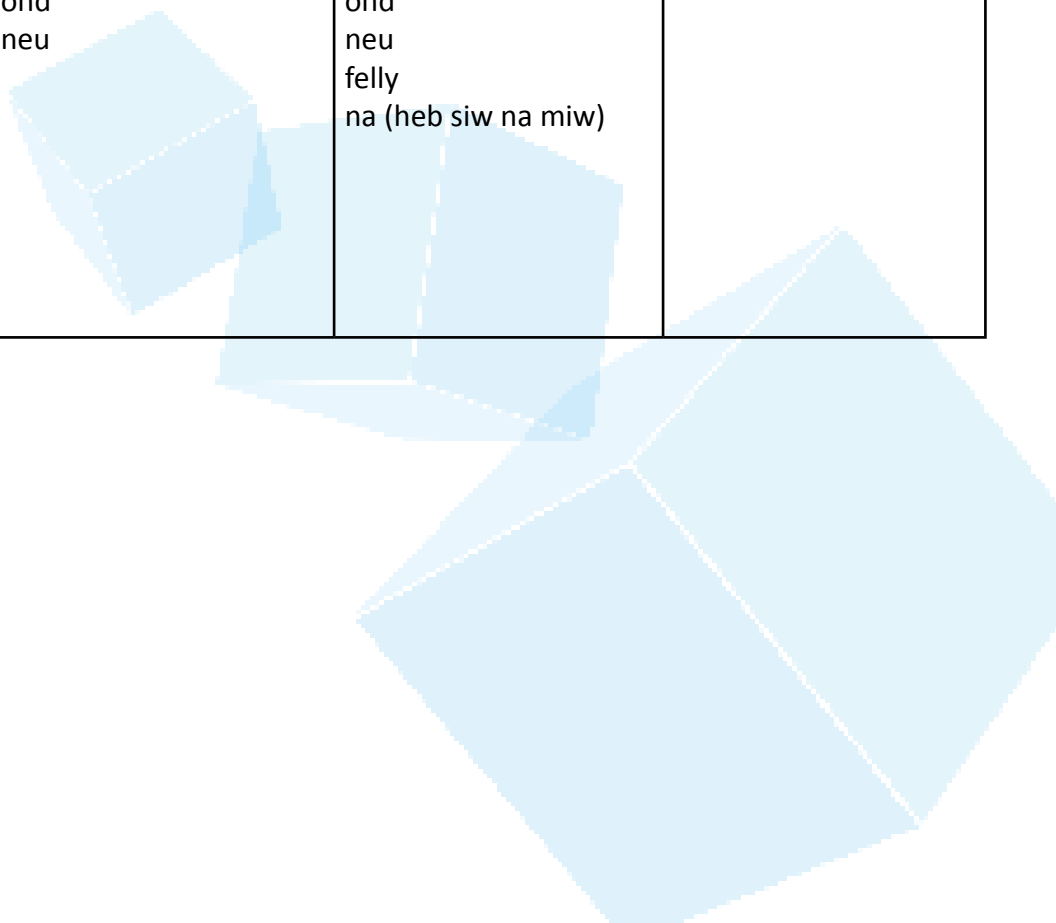
Cyfarwyddiadau

Rhifyn 1	Rhifyn 2	Rhifyn 3	Rhifyn 4	Rhifyn 5	Rhifyn 6
		<p><i>Mewn perthynas â ryseitiau, e.e.</i> Rhaid rhoi ... Rhaid torri ...</p> <p><i>Mewn perthynas â pharatoi at gêm, e.e.</i> Rhaid ymarfer. Rhaid bwyta bwyd iach. Rhaid cysgu. Rhaid ... achos ...</p> <p>Rhaid i ...</p>	<p><i>Mewn perthynas â pharti, e.e.</i> Rhaid gwisgo fel ... Rhaid talu ...</p> <p>Hefyd: Rhaid i bawb ysgrifennu syniad ar <i>post it</i>. Rhaid rhoi'r <i>post-its</i> ar y bwrdd. Rhaid i chi sôn am eich syniad chi. Rhaid dewis un syniad. Rhaid trafod.</p> <p>Hefyd: <i>Cyfarwyddiadau sy'n gysylltiedig â gwneud cais am le yn y gerddorfa lysiau a sut i wneud offer yn cerdd.</i></p>	<p><i>Mewn perthynas â'r tasgau, e.e.</i> Rhaid i bawb ddarllen cerdyn. Rhaid chwarae rôl. Rhaid penderfynu.</p>	

Map iaith – Blwyddyn 7

Cysyllteiriau

Rhifyn 1	Rhifyn 2	Rhifyn 3	Rhifyn 4	Rhifyn 5	Rhifyn 6
a ... ac ... a'r ond	a ... ac ... a'r ond	a ... ac ... a'r ond neu	a ... ac ... a'r ond neu	a ... ac ... a'r ond neu felly na (heb siw na miw)	

Map iaith – Blwyddyn 7

Disgrifio

Rhifyn 1	Rhifyn 2	Rhifyn 3	Rhifyn 4	Rhifyn 5	Rhifyn 6
<p><i>Ansoddeiriau</i> Mae'n wych. Mae'n hwyl. yn debyg yn wahanol</p>	<p><i>Ansoddeiriau</i> Mae'r dillad yn gyfforddus / llac. Mae hi'n hardd. Mae e'n dalentog.</p> <p>rhy rhy araf / rhy gyflym</p> <p>Adferfau Mae o'n canu'n wych. Mae ... yn taflu'n gryf.</p> <p>Disgrifio yng nghydestun bwyd, dillad, celf, cerddoriaeth)</p>	<p><i>Ansoddeiriau</i> anifail mawr, brown, gyda llygaid gwyrdd, creulon bwystfil enfawr, melyn a brown, gyda llygaid brown, ofnadwy</p>	<p><i>Ansoddeiriau sy'n gysylltiedig â cherddoriaeth a dawnsio, e.e.</i> yn gyffrous yn fywiog yn heini yn glyfar yn gyflym yn araf yn hwyl</p>	<p><i>Ansoddeiriau</i> diddorol doniol blasus ifanc talentog tawel – mor dawel â'r bedd tywyll anhygoel ac ati</p>	

Map iaith – Blwyddyn 7

Mynegi barn

Rhifyn 1	Rhifyn 2	Rhifyn 3	Rhifyn 4	Rhifyn 5	Rhifyn 6
<p>Dw i'n hoffi ... Dw i ddim yn hoffi ... Mae ... yn ...</p>	<p>Mae ... yn ...</p> <p>Y cymal enwol Dw i'n meddwl bod Beth wyt ti'n feddwl o ...? Beth ydych chi'n feddwl o ...?</p> <p>Yn fy marn i ...</p> <p>Cytuno / anghytuno</p> <p>Hoff (fwyd / fiwsig) rhy araf / rhy gyflym</p> <p>mae'n well gen i / mae'n well gyda fi ...</p> <p>Dw i wrth fy modd yn... Beth ydych chi'n hoffi? Beth dydych chi ddim yn hoffi?</p>	<p>Beth ydych chi'n feddwl o'r bwyd? Dw i'n meddwl bod y bwyd yn flasus/ddi-flas / yn felys/chwerw/hallt yn iach/afiach</p> <p>Dw i'n hoffi ... yn fawr.</p> <p>Beth ydy'ch hoff frechdan chi?</p> <p>Dw i wrth fy modd yn coginio.</p>	<p>Beth ydych chi'n feddwl o'r parti? Beth ydych chi'n feddwl o'r lleoedd ar y ffilm? Beth ydych chi'n feddwl o'r syniadau? Beth ydych chi'n feddwl o'r gerddoriaeth a pham?</p>	<p>Beth wyt ti'n feddwl o ...? Dw i'n meddwl bod ... Beth ydy dy farn di am ...? Dw i'n meddwl bod ... Heb os nac oni bai, mae ...</p>	

Map iaith – Blwyddyn 7

Arian

Rhifyn 1	Rhifyn 2	Rhifyn 3	Rhifyn 4	Rhifyn 5	Rhifyn 6
	Pedair punt pum deg Dau ddeg punt Pedwar deg naw punt naw deg naw ceiniog Disgownt o 5% Faint ydy'r bil?	Dwy bunt	saith punt am ddwy awr deg punt am ddwy gêm dau ddeg pum punt codi arian tair miliwn o bunnau pedair biliwn o bunnau tri chan punt	pum punt pedair punt £3.50 £2.10 Roedd 20% i ffwrdd. Roedd 50% i ffwrdd. Faint oedd y ... cyn y sêl? Faint oedd y ... ar ôl y sêl?	

Map iaith – Blwyddyn 7

Rhifau

Rhifyn 1	Rhifyn 2	Rhifyn 3	Rhifyn 4	Rhifyn 5	Rhifyn 6
<p>Pum deg Pum deg un Pum deg un pwynt wyth ... y cant</p>	<p>Cant pum deg Tri chant pum deg Pum cant chwe deg tri Pum mil Deg mil</p>	<p>un cilomedr dau gilomedr tri cilomedr pedwar cilomedr pum cilomedr</p> <p>deg milltir dau pwynt pump milltir un pwynt saith pump milltir dau pwynt pump milltir dwy fil pedwar cant</p>	<p>dau ddeg pump tri chant tair miliwn pedair miliwn</p> <p>hanner y dosbarth chwarter y dosbarth</p> <p>pum deg y cant o'r dosbarth dau ddeg pump y cant o'r dosbarth dau ddeg y cant o'r dosbarth</p>	<p><i>Rhifau mewn perthynas â'r blynyddoedd</i></p> <p><i>Rhifau mewn perthynas ag arian</i></p> <p><i>Rhifau mewn perthynas â chanrannau</i></p> <p><i>Rhai enghreifftiau eraill:</i> cant pum deg (Patagonia) tri chant pum deg chwech i dri (sgôr rygbi) ac ati</p>	

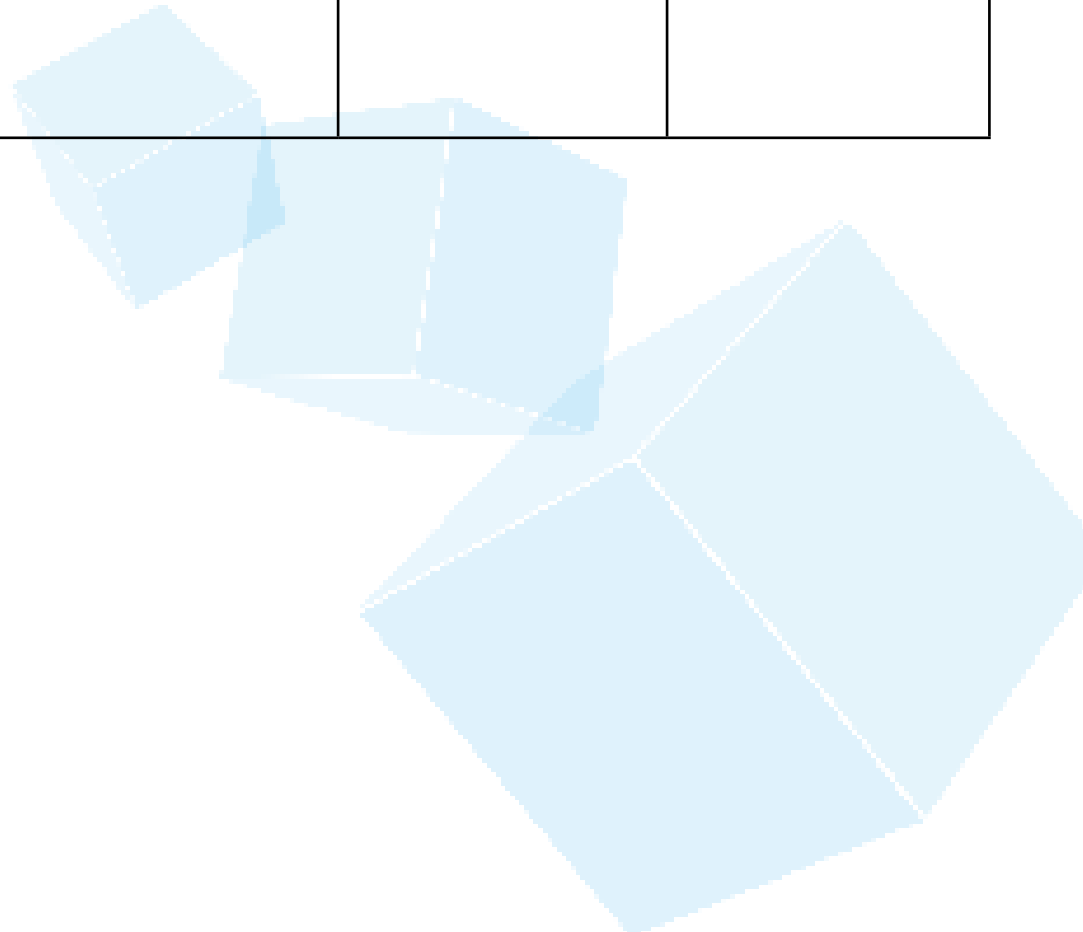

Map iaith – Blwyddyn 7

Y treiglad meddal

Rhifyn 1	Rhifyn 2	Rhifyn 3	Rhifyn 4	Rhifyn 5	Rhifyn 6
<p>Ar ôl yn: yn dda (ac yn naturiol mewn lleoedd eraill)</p>	<p>Ar ôl yn: yn wych (ac yn naturiol mewn lleoedd eraill)</p>	<p>Ar ôl yn: yn wych yn flasus</p> <p>Ar ôl o: Mwy o lysiau Llai o greision</p> <p>Ar ôl Rhaid i (chi) ... Rhaid i chi wisgo ... Rhaid i'r goli ddal ...</p>	<p>Ar ôl yn: yn ddiddorol yn gyffrous yn glyfar yn fywiog</p> <p>Ar ôl o: llawer o bobl</p> <p>Ar ôl Rhaid i ... Rhaid i bawb ysgrifennu. Rhaid i'r chwaraewyr ddawnsio. Rhaid i'r bobl ddewis.</p> <p>Ar ôl Hoffwn a hoffet Hoffwn i fynd i'r dref. Hoffwn i wylïo'r gêm. Ble hoffet ti fynd? Ble hoffech chi fynd?</p>	<p>Ar ôl yn: yn dalentog yn dawel yn dywyll</p> <p>Ar ôl o: llawer o bobl llawer o bartïon llawer o dân gwylt</p> <p>Ar ôl i: <i>Es i i weld ...</i> Aethon ni i dŷ Jon i wrando ar recordiau.</p> <p>Ar ôl Hoffwn i Hoffwn i deithio ... Hoffwn i berfformio ...</p> <p>Ar ôl am: Meddylwch am gwestiynau.</p>	

				<p><i>Ar ôl ar:</i> Es i ar dŷm Rita.</p> <p><i>Gwrthrych berf gryno</i> Bwyton ni fwyd parti. Teimplais i law oer.</p>	
--	--	--	--	---	--

Map iaith – Blwyddyn 7

Arddodiaid

Rhifyn 1	Rhifyn 2	Rhifyn 3	Rhifyn 4	Rhifyn 5	Rhifyn 6
		<p>yn y llyfrgell yn y tŷ mewn gêm o dennis mewn siop</p> <p>tu allan i'r siop wrth y bwrdd</p>	<p><i>Ail-ddefnyddio'r un ffurfiau.</i></p> <p><i>Hefyd:</i> ysgrifennwch at ... i blaned Mawrth ar blaned Mawrth cysylltu â siarad â mynd â</p> <p>Diolch i chi am ...</p>	<p><i>Ail-ddefnyddio'r un ffurfiau.</i></p> <p><i>Hefyd:</i> Meddylwch am ... Ysgrifennwch am ... ysgrifennu llythyr at y timau siarad â cysylltu â o dan y môr o dan y frawddeg i fyny'r grisiau</p>	

Map iaith – Blwyddyn 7

Ymadroddion defnyddiol

Rhifyn 1	Rhifyn 2	Rhifyn 3	Rhifyn 4	Rhifyn 5	Rhifyn 6
	llawer o gormod o mwy o llai o		llawer o digon o mwy o wybodaeth		

Map iaith – Blwyddyn 7

Idiomau

Rhifyn 1	Rhifyn 2	Rhifyn 3	Rhifyn 4	Rhifyn 5	Rhifyn 6
				heb siw na miw mor dawel â'r bedd heb os nac oni bai nerth ein traed	